

Vyjadrenie a výzva lekárov, psychologov a iných odborníkov ku vplyvu rodovej ideológie na duševné zdravie detí

So znepokojením sledujeme súčasné trendy v politike a časti spoločnosti, ktoré čoraz viac naliehajú na vnášanie rodovej ideológie do škôl.¹ Rodová ideológia okrem iného tvrdí, že nezáleží na vrodennom biologickom pohlaví jednotlivca, resp. že je nepodstatné: každý má mať možnosť vybrať si, kým sa cíti alebo kým si želá sa stať (mužom?, ženou?, inak sexuálne/rodovo odlišným?). Biologické delenie pohlaví na mužov a ženy vraj človeka obmedzuje, lebo údajne vytvára v spoločnosti *rodové stereotypy* zmýšľania a správania, ktoré neskôr vedú k rôznym formám *diskriminácie*. Rodová ideológia si preto nárokuje predefinovať obvyklé chápanie sexuality človeka z biologického a medicínskeho hľadiska na sociálno-kultúrne vytvorený konštrukt **rodu (gender)**, teda na predmet rýdzo subjektívneho vnímania a cítenia seba samého tak, aby si každý mohol „slobodne určiť“, kým je alebo kým chce (rodovo) byť.²

Súčasťou *rodovej ideológie*, odvolávajúc sa pritom na myšlienky *rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí*, je vytvoriť takzvanú *rodovú demokraciu*³: celospoločenskú sociálno-kultúrno-politickú zmenu. Túto (sociálno-inžiniersku!⁴) zmenu má aktívne zabezpečovať aj štát najprv cez rôzne smernice, deklarácie a stratégie (*soft law*) : keďže tieto myšlienky nemajú priamu podporu v občianskej spoločnosti, boli by ťažko schváliteľné v národných parlamentoch ako zákony (*hard law*).⁵ Štátna rodová propaganda má preto v súčinnosti s tretím sektorom, vzdelávacím systémom a médiami zabezpečiť akceptovanie tejto politiky verejnosťou, aby nakoniec mohla byť záväzne kodifikovaná do národného zákonodarstva. Tomu má slúžiť takzvané *rodové scitlivovanie* verejnosti.⁶

Ide o obzvlášť kontroverznú tému, keďže **primárnym cieľom rodového scitlivovania** sú predovšetkým **deti a mládež**. Podľa rodovej ideológie má štát prostredníctvom výučby a výchovy v školách deťom *rozrývať* či *rozkývavať* ich (vrodenným pohlavím danú) rodovú identitu, a to od čo možno najnižšieho veku.⁷ To sa má dosiahnuť najmä vnesením novej, „sexuálne korektnej“ výchovy do školských osnov. Dieťa sa má oboznamovať s rôznymi formami sexuálnych prejavov, aby si potom mohlo „slobodne“ vybrať svoju rodovú identitu.⁸

Rodové scitlivovanie v edukačnom procese znamená konkrétne i to, že pedagógovia majú deti vystavovať *rodovo opačným podnetom*. Cez rodovo neutrálne hračky, prezentáciu rodovo opačných vzorcov správania, nabádanie ku skupinovým aktivitám a hrám s výmenou mužských a ženských rol a podobne. Cieľom týchto techník je dieťa „oslobodiť“ od zaužívaných rodových prejavov správania – *rodových stereotypov*, ktoré mohlo získať a osvojiť si z domáceho prostredia. Ide o takzvaný *rodovo citlivý výučbový proces*.⁹ Jeho zástancovia tvrdia, že škola má poskytovať priestor, kde dieťa môže a má slobodne skúmať svoju sexualitu a rôzne formy sexuálneho prejavu – bez posudzujúceho a „neurotizujúceho“ vplyvu rodičov.¹⁰

Z odborného, medicínskeho i psychologického hľadiska je **experimentovanie s duševným vývojom dieťaťa neprípustné** (o neetickosti takého počinania ani nehovoriac). Platí to najmä v takej citlivej oblasti, akou je sexualita. O to viac, že pochybné zásahy do prirodzeného vývoja dieťaťa môžu vyvolať neželané duševné poruchy, poruchy správania, úzkostné stavy, depresie a iné.¹¹ Ide o experiment, ktorého najväčším rizikom však je, expresívne povedané, mrzačenie psychosexuálneho vývoja detí.

Osobitne sa v spojitosti s rodovým scitlivovaním detí otvára otázka vyvolania **poruchy rodovej identity**.¹² Ide o duševnú poruchu (u dospelých sa tradične označovala ako transsexualita), pri ktorej sa biologicky normálne vyvinutý muž cíti byť ženou, resp. biologicky normálne vyvinutá žena mužom. Pri výskyte v detstve, dieťa stráca zmysel pre svoju vlastnú rodovú/sexuálnu identitu (chlapec, dievča) a začne prejavovať vzorce správania opačného pohlavia. Významnú úlohu pri vzniku tejto poruchy hrajú práve rodové vzory a podnety v období kritických fáz vývoja mozgu (vpečatovanie, imprinting) počas detstva a dospievania.¹³ Preto experimentovanie s psychosexuálnym vývojom dieťaťa v edukačnom procese – s cieľom pozmeniť jeho „chlapčenské“ či „dievčenské“ vzorce vnímania a správania – predstavuje nezanedbateľné riziko indukcie tejto duševnej poruchy.¹⁴

Rodová ideológia – hoci sa usiluje tváriť „vedecky“ – ani zďaleka nezodpovedá vedeckým kritériám. Jej „teória“ pripomína skôr akúsi (postmodernú) „hru so slovami“, nie serióznu vedeckú argumentáciu a interpretáciu, ktoré by mali byť založené na overených faktoch a dôkazoch (evidence-based). Premisy a radikálne antropologické závery rodovej ideológie sú vedecky nekorektné, nedomyslené a odtrhnuté od reality. V úsilí obhájiť svoje tvrdenia rodoví ideológovia bezdôvodne a bez znalosti veci spochybňujú uznávané vedecké odbory alebo ich poznatky, považujú a označujú ich za „sexistické“.¹⁵ S dešpektom sa dívajú napríklad na význam biológie, pohrdlivo hovoriac o „biologizme“.¹⁶ (Evokuje to v nás spomienku na minulé doby, keď sa z ideologických dôvodov genetika či kybernetika označovali za buržoázne, reakčné paveny).

Navyše, rodová teória svoje šírenie a spoločenskú akceptáciu presadzuje nie cez vedecký výskum a oponentúru odbornej obce, ale cez politický lobing v národných a nadnárodných politických štruktúrach. Nekriticky a manipulatívne pritom pretláča *záujmy a ciele* aktivistov predovšetkým určitých menšinových skupín¹⁷ (mimočodom, aj u nás pri všetkých významných vládnych inštitúciách a pri parlamente aktívne a oficiálne fungujú skupiny rodových ideológov).

Aj navrhovaný sociálny experiment *rodového scitlivovania* pri výchove a výučbe detí v školách (*rodovo citlivý výučbový proces*) v podstate neprekračuje metódu vedecky najrizikovejšieho experimentovania „pokusom a omylom“, kde až budúcnosť môže ukázať, že išlo o omyl (podľa stáročnej ľudskej skúsenosti a evolučnej histórie života¹⁸ takmer s istotou o omyl tragický).

Preto my, predstavitelia a zástupcovia medicínskej, psychologickkej a inej odbornej obce odmietame sociálne experimentovanie s duševným zdravím dieťaťa. Vystavovať dieťa „rodovému scitlivovaniu“, nech už sa koná prostredníctvom vychovávateľov, pedagógov, inštitúcií alebo médií, je z nášho odborného hľadiska neospravedlňiteľné. Každý

neprirodzený zásah do vnútorného vývoja dieťaťa v úsilí pretvoriť alebo indoktrinovať ho podľa želania ideológie predstavuje vážnu formu duševného násillia a porušenie medzinárodných konvencií práv dieťaťa. Štát, ako aj celá spoločnosť majú zabezpečovať v celom verejnom priestore, zvlášť v školách a v predškolských zariadeniach prostredie, ktoré bude chrániť krehkú duševnú stabilitu detí počas ich dospievania.

Žiadame vládu Slovenskej republiky, aby prijala **konkrétne opatrenia, ktoré zabránia vstupu rodovej ideológie do edukačného procesu**. To vyžaduje prijať komplexnú legislatívnu úpravu vo všetkých relevantných kapitolách štátu. Iba tak bude štát dôveryhodným partnerom pre rodičov pri výchove ich detí a garantom zdravého výchovného prostredia v edukačnom procese. Prostredia bezpečného pre výchovu detí tak, ako to vyžaduje medzinárodný Dohovor o právach dieťaťa.¹⁹

Navrhujeme zabezpečiť tieto konkrétne opatrenia:

1. Monitorovať pedagogické pomôcky a učebnice pre školy vo vzťahu k ich ideologickému obsahu. Upovedomiť riaditeľov škôl o nevhodných učebniciach. Umožniť rodičom aby mohli slobodne zvoliť spôsob sexuálnej výchovy pre svoje dieťa (*Ministerstvo školstva SR*).
2. Zabezpečiť vzdelávanie pedagógov vo vzťahu k rizikám rodovej ideológie a ich negatívneho alebo nebezpečného vplyvu na vývin dieťaťa. Organizovať s týmto cieľom odborné workshopy a semináre (*Ministerstvo školstva SR*).
3. Zastaviť štátne financovanie rodových projektov, ktoré sa venujú rodovému scitlivovaniu detí a spoločnosti (*Úrad vlády SR, Ministerstvo zahraničných vecí SR, Ministerstvo práce a sociálnych vecí SR, Ministerstvo školstva SR, Ministerstvo kultúry*).
4. Šíriť osvetu o rizikách rodovej ideológie pre duševný vývin detí a mládeže (*Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo zdravotníctva SR*).
5. Prijať účinné legislatívne opatrenia proti páchaniu duševného násillia na deťoch formou verejnej propagácie rodovej ideológie a nútenia dieťaťa k prijatiu postojov rodovej ideológie (*Národná rada SR*).

Publikované k medzinárodnému dňu detí, 1. júna 2014.

<vid'. príloha ZOZNAM PODPOROVATEĽOV>

Projektová koordinátorka, (kontaktná osoba)

Mgr. Jana Fullová, psy-gender@tmail.sk

ODKAZY

- ¹ WHO Regional Office for Europe and BzGA: Standards for Sexuality Education in Europe, Federal Centre for Health Education, BZgA, 2010
- ² „Žena sa ženou nerodí, ale stáva“
- Simon de Beauvoir : The Second sex, 1949, New York: Vintage Books, 1973, str 301.
- ³ „Demokracia v spoločnosti nemôže existovať bez rodovej demokracie a rodovej rovnosti. Jedným z prvých krokov na ceste k nej je oslabovanie a odstraňovanie rodových stereotypov všetkými možnými prostriedkami a to už v skorom, detskom veku.“
- Kiczková, Zuzana: Ružový a modrý svet – čítanie pre kvalifikáciu z rodovej problematiky, In *ASPEKTin - feministický webzín*, Uverejnené 25. októbra 2005, Dostupné na http://www.aspekt.sk/aspekt_in.php?content=clanok&rubrika=21&IDclanok=151.
- ⁴ Birks, Stuart: Gender, Policy and Social Engineering, Centre for Public Policy Evaluation, 1998, vydal: Nuance No1., December, 1999
- ⁵ Trubek, David: Hard and Soft Law in the Construction of Social Europe: the Role of the Open Method of Co-ordination; European Law Journal, Vol. 11, No. 3, 2005
- ⁶ A. Namtip, J. Cindy, T. Elaine: Gender sensitivity - a training manual for sensitizing education managers, curriculum and material developers and media professionals to gender concerns., eds.; New York: UNESCO, 2004
- ⁷ „Publikácia (*Ružový a modrý svet*) sa zameriava na „cieľovú skupinu“ - dievčatá a chlapcov, čím chce ešte viac zdôrazniť, aké dôležité je začať s **rozkyvaním a spochybňovaním rodovej stereotypizácie a jej negatívnych dôsledkov už v prvých fázach socializácie.**“; - *Ibid 3*
- ⁸ *Ibid 1.* strana 22-23
- ⁹ www.independent.co.uk/news/world/europe/genderneutral-preschool-accused-of-mind-control-2305983.html
- ¹⁰ Seavey, Katz, and Zalk: Baby X: The effect of gender labels on adult responses to infants, Sex roles, 1975
- ¹¹ Regnerus, Mark: How different are the adult children of parents who have same-sex relationships? Findings from the New Family Structures Study, Social Science Research, Volume 41, Issue 4, July 2012, Pages 770,
Zhrnutie: <http://www.lifesitenews.com/news/gold-standard-studys-striking-findings-children-of-heterosexual-parents-hap>
Príklad: <http://www.rp-online.de/panorama/deutschland/warum-kollabierten-die-kinder-in-serie-aid-1.3500856>
- ¹² Gender Identity Disorder: ICD-10, DSM-IV TR; resp. Gender dysphoria: DSM-5.
- ¹³ Miller, Patricia H.: Theories of developmental psychology, New York: Worth Publishers, 2011
- ¹⁴ T. Hansen: Legalizing Same-Sex Marriage Will Increase Prevalence of Homosexuality: Research Provides Significant Evidence, http://www.drtraycehansen.com/Pages/writings_legalizing.html
- ¹⁵ Pinker, S.: The blank slate. The modern denial of human nature. Penguin Group, New York. 2002. 509 s.
- ¹⁶ Judith Butler: Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity, New York: Routledge, Chapman & Hall, 1990
- ¹⁷ Pozri napr. *Jogjakartské princípy*. Bratislava, Úrad vlády Slovenskej republiky, 2011, 42s. (Dostupné na https://www.eeagrants.sk/data/1829_subor.pdf) a *An activist's guide to the Yogyakarta principles* (dostupné na https://igllhrc.org/sites/default/files/Activist_Guide_Yogyakarta_Principles.pdf).
- ¹⁸ Myslí sa tým tá evolúcie života, ktorá súvisí s objavením pohlavného rozmnožovania a pohlavným výberom. (pozri napr. Darwin, C.: *O pohlavní výbere*. Praha, Academia, 2005, 470s.) a (pozri napr. Ridley, M.: *Červená kráľovna - Sexualita a vývoj ľudskej príroty*. Praha, Portál, 2007, 316s.).
- ¹⁹ „Dieťaťu sa má dostať zvláštnej ochrany a treba mu zákonmi a inými prostriedkami zabezpečiť, aby sa v slobodných a dôstojných podmienkach zdravým a normálnym spôsobom vyvíjalo telesne, duševne, mravne, duchovne a sociálne. Pri prijímaní zákonov hlavným hľadiskom majú byť najvlastnejšie záujmy dieťaťa.“
- OSN, Deklarácia o právach dieťaťa, Bod II., New York, 1959, Ratifikovaná SR v roku 1990